

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/155332,Kasznicza-Stanislaw-Przepona-19081948.html>

03.05.2024, 02:24

Kasznicza Stanisław „Przepona” (1908-1948)

Ppłk NSZ Stanisław Kasznicza „Przepona” (1908-1948), ur. 25 VII 1908 r., Lwów. Jego ojciec był profesorem i rektorem Uniwersytetu Poznańskiego. On sam zdobył wykształcenie prawnicze. Od 1934 r. działał w ONR, należał do OP – tajnej struktury kierowniczej ONR. Walczył w wojnie 1939 r., m.in. w bitwie nad Bzurą, a następnie w obronie Warszawy. Za męstwo został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Z konspiracją narodową związał się w październiku 1939 r., początkowo w Grupie „Szańca”, następnie w ZJ i NSZ, gdzie pełnił funkcję szefa Administracji Ogólnej w strukturach Służby Cywilnej Narodu, konkurencyjnej dla Delegatury Rządu na Kraj. Od jesieni 1943 r. był członkiem Tymczasowej Narodowej Rady Politycznej. Walczył w powstaniu warszawskim na Ochocie. W 1944 r. odznaczony Srebrnym Krzyżem Narodowego Czynu Zbrojnego z Mieczami oraz w nieznanym okresie Krzyżem Walecznych. We wrześniu 1944 r. objął stanowisko komendanta Okręgu VIII Częstochowa NSZ, następnie w styczniu 1945 r. został komendantem Inspektoratu „Zachód” NSZ-OP, a w czerwcu 1945 r. szefem wywiadu OP. W sierpniu 1945 r. był p.o. komendanta głównego NSZ-OP. Na przełomie 1945 i 1946 r. wstąpił do NZW. 15 II 1947 r. w Zakopanem został aresztowany przez UB. Poddany okrutnemu śledztwu. 2 III 1948 r. skazany przez WSR w Warszawie na czterokrotną karę śmierci. Rozstrzelany 12 V 1948 r. w więzieniu mokotowskim w Warszawie. Ciało w mundurze Wehrmachtu zakopano w bezimiennej mogile cmentarza na Powązkach. Szczątki zidentyfikowano w 2012 r. w wyniku prac ekshumacyjnych prowadzonych w kwaterze „Ł” Cmentarza Wojskowego na Powązkach. 20 VIII 2009 r. został pośmiertnie odznaczony przez prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski.

Opcje strony